

ERFARINGER FRA PILOTINDSATSEN

ENERGI TIL HINANDEN

Sådan hjælper vi
flere unge på vej til
uddannelse og job

**EN ANDERLEDES
INDSATS MED FOKUS
PÅ RELATIONER**

**JOBCENTERCHEF:
ALLE KAN LÆRE
AF SUCCESEN**

**INVESTERINGEN
TJENER SIG
HJEM PÅ FÅ ÅR**

INDHOLD

I løbet af få år er det lykkedes at udvikle og afprøve en ny indsats over for 200 esbjergensiske unge i udsatte positioner. De positive resultater bør kunne inspirere andre til at gå samme vej, skriver parterne bag pilotindsatsen i en leder [på side 4](#)

Helhedssyn, fællesskab med andre unge, indflydelse på eget forløb samt en håndholdt hjælp til at komme i job og uddannelse. Det er **grundprincipperne i Energi til Hinanden**. Målet er at øge de unges livsmestring og derved lette deres vej til uddannelse og job. Læs om ambitioner, deltagere, aktiviteter – og benspænd [på side 6](#)

Indsatsen er foregået på Vindmøllen, og de unge er ikke i tvivl: Vi har fået **større overskud og er blevet mere sociale**. De mener, at det især er takket være et trygt miljø, et godt fællesskab, stor medindflydelse og en anderledes relation til medarbejderne, end de er vant til. Læs deres egne vurderinger [på side 14](#)

Efter et ungdomsliv med angst, alkohol og aggression fik Jasper en uventet chance – og greb den. **Efter sit forløb i Vindmøllen har han fået fast job** i Den Jyske Kontrolcentral, som gerne vil løfte et større socialt ansvar. Mød Jasper og hans chef [på side 22](#)

Øget **mening, motivation og arbejds-glæde** er nogle af de gevinster, medarbejderne på Vindmøllen oplever. De er glade for at være langt tættere på de unge og kunne hjælpe dem videre på nye måder. Men flere har også skulle vænne sig til en anden måde at arbejde på. De deler nogle af deres erfaringer fra forløbet [på side 18](#)

”

Det helt afgørende er, at de unge bliver mødt med forståelse og interesse for deres samlede livssituation. At de får en håndholdt hjælp på deres egne præmisser. At tætte relationer og ikke mindst fællesskabet med andre unge er fundamentet for, at de unge kan hjælpes til at klare sig selv.

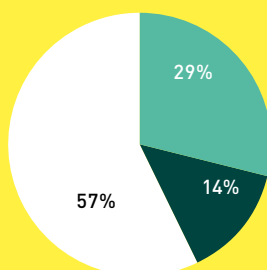
Jobcenterchef
Pia Niemann Damtoft

Læs interviewet med hende [på side 26](#)

35 MIO. KR

– er den beregnede økonomiske gevinst for Esbjerg Kommune ved at investere i Energi til Hinanden – efter fem år. Læs om projektets businesscase og tankegangen bag sociale investeringer

[på side 30](#)

- I job
- I uddannelse
- På offentlig ydelse

Tre måneder efter afsluttet indsats er fire ud af ti unge fra Vindmøllen i job eller uddannelse. Det er væsentlig flere end unge i kommunens ordinære tilbud. Læs om indsatsens resultater [på side 12](#)

MERE ENERGI TIL HINANDEN

Det er tydeligt, at vi som samfund er nødt til at gøre noget nyt og anderledes for at hjælpe de unge, der hverken er i uddannelse eller job. På landsplan gælder det omkring 50.000 unge i alderen 16-24 år.

Også i Esbjerg Kommune er udfordringen synlig. Cirka 800 unge i alderen 16-27 år modtager uddannelseshjælp, og mange af disse tilhører den gruppe, vi på systemsprog kalder "aktivitetsparate". Det vil sige, at de ikke *umiddelbart* er klar til at gå i gang med en uddannelse eller påtage sig et job. Nogle fordi de bærer på en tung bagage af svigt, misbrug eller psykisk sygdom. Andre fordi hård modvind har fået dem til at miste orienteringen, gejsten eller troen på egne evner og muligheder.

Ligesom i andre dele af landet har Esbjerg Kommune oplevet, at den traditionelle indsats for at hjælpe disse unge i uddannelse eller job har haft begrænset succes. Mange unge er på offentlig forsørgelse i årevis uden at kunne finde en vej videre, de selv tror på.

At være passiv og uden fremtidsudsigter er ikke bare spild af den livskraft, alle mennesker besidder. Det er også skidt for samfundet, at unge, der kunne være til gavn og glæde for andre, ikke får sat deres potentiale i spil – i familien, i lokalsamfundet og på arbejdsmarkedet.

Det er baggrunden for, at Esbjerg Kommune i 2019 indgik et spændende samarbejde for at afprøve en ny tilgang til arbejdet med unge i udsatte positioner. I partnerskabet Energi til Hinanden indgår også Lauritzen Fonden, Den Sociale Kapitalfond og Socialt Udviklingscenter SUS.

Ambitionen har været at tilbyde de unge en indsats, der:

- tager udgangspunkt i deres livssituation og egne ønsker
- arbejder tålmodigt med livsmestring som vejen til uddannelse og job
- fokuserer på de unges relationer og ressourcer
- er frigjort fra nogle af kravene i jobcenterets sagsbehandling
- foregår i andre rammer end de kommunale
- bringer dem i tættere kontakt med det lokale erhvervsliv.

Alt dette har vi forsøgt at realisere for to hundrede unge i tilbuddet Energi til Hinanden. Det er foregået i Vindmøllen, der har til huse i et moderne kultur- og medborgerhus i Østerbyen.

Perspektivet i denne pilotindsats er ikke blot at hjælpe flere af de unge godt på vej mod selvforsørgelse. Det er også at høste værdifulde erfaringer med og kompetencer til en anden tilgang, som kan videreføres i og/eller inspirere den traditionelle ungeindsats.

Projektet skal gerne åbne flere lokale virksomheders øjne og døre for unge i udsatte positioner som potentielle medarbejdere. Og endelig skal det tilrettelægges på en måde, så det bliver tydeligt, fx for sociale investorer, hvorvidt indsatsen også rent økonomisk giver et positivt afkast.

EN SOLSTRÅLEHISTORIE

Projektfasen er nu afsluttet. Det er muligt at gøre status og sætte de erkendelser, vi har gjort de sidste tre år, i spil, så andre kan få gavn af dem. Derfor udgiver vi dette magasin, der i kort form forklarer, hvad vi har gjort, hvad vi har opnået, og hvad vi har lært.

Foruden de hårde data om indsatsens effekt kan I læse, hvordan de unge selv og medarbejderne har oplevet forløbet, og møde en virksomhedsleder og en ung fra Vindmøllen, der har fundet hinanden. Lederen af kommunens jobcenter fortæller, hvad de har lært af forløbet – og hvad de selv og andre kan bruge den viden til fremover.

Projektet har ikke været uden benspænd og besværligheder. Blandt andet faldt det sammen med coronanedlukningen, der gjorde både det sociale arbejde og virksomhedskontakten vanskelig – og forlængede pilotindsatsen med et år. På trods af dette er hovedkonklusionerne entydigt positive:

Der er markante og målbare økonomiske gevinster for kommunen ved at gøre en ekstraordinær indsats for gruppen af unge på kanten af uddannelse og job.

For det første, at der er markante og målbare økonomiske gevinster for kommunen ved at gøre en ekstraordinær indsats for gruppen af unge på kanten af uddannelse og job. De ekstra udgifter til indsatsen tjener sig ind i løbet af få år – alene i sparede sociale ydelser.

For det andet, at det er vigtigt for indsatsens succes, at den er helhedsorienteret, giver de unge indflydelse på eget forløb, styrker fællesskabet med andre unge og giver dem en håndholdt hjælp til at komme i job eller uddannelse.

For det tredje, at indsatsen med fordel kan realiseres i samarbejde eller partnerskaber med andre lokale aktører, der kan lette de unges vej videre, fx virksomheder, foreningsliv og behandlingstilbud.

Med magasinet håber vi at kunne sprede disse budskaber til en bredere kreds. Vi vil især gerne:

- gøre relevante beslutningstagere interesserede i at undersøge mulighederne for at iværksætte lignende initiativer i andre kommuner
- inspirere ungeindsatser/jobcentre i andre kommuner til at integrere erkendelser fra pilotindsatsen i deres arbejde med unge på kanten af arbejdsmarkedet
- bidrage til den aktuelle debat om indsatsen for unge i udsatte positioner
- promovere principperne i sociale investeringer til en bredere kreds af velfærdsaktører, herunder fonde, faglige miljøer og civilsamfundsorganisationer.

Og så vil vi selvfølgelig gerne kipse med flaget for alle de mange parter, der har været med til at få Vindmøllens vinger til at snurre. Ledere og medarbejdere. Virksomheder og samarbejdspartnere. Og ikke mindst de mange unge, der har investeret sig selv og vist, hvor meget der kan lykkes, når vi har energi til hinanden.

Det er vores håb, at mange andre vil drage nytte af de erfaringer, der nu er høstet i Esbjerg Kommune. I er mere end velkomne til at kontakte enhver af os for at få dem uddybet.

Pia Niemann Damtoft
Jobcenterchef i Esbjerg Kommune

Mathias Bruhn Lohmann
Udviklingschef i SUS –
Socialt Udviklingscenter

Birgitte Frost Mathiesen
Trusted Advisor i Den Sociale
Kapitalfond

Kathrine Geisler Madsen
Souschef i Lauritzen Fonden

Jobcenter Esbjerg har myndighedsansvaret for indsatsen over for de unge – både dem i Energi til Hinanden og i jobcenterets ordinære ungeindsats (Uddannelseshuset).

SUS – Socialt Udviklingscenter er faglige rådgivere på udviklingen af en ny ungeindsats, herunder oplæring af og løbende sparring med ledere og medarbejdere. Står også for at indsamle viden om de unges og medarbejdernes oplevelse af indsatsen.

den sociale kapitalfond

Den Sociale Kapitalfond varetager den overordnede projektledelse samt leverer sparring og netværksaktiviteter til de deltagende virksomheder. Samtidig bidrager fonden med viden om og erfaringer med sociale investeringer, herunder beregning af indsatsens økonomiske effekter.

LauritzenFonden⁺

Lauritzen Fonden har støttet Energi til Hinanden økonomisk, været en del af styregruppen og en aktiv sparringspartner i indsatsen. Fonden ejer desuden kultur- og medborgerhuset Platformen, hvor Vindmøllen holder til.

EN SÆRLIG INDSATS FOR UNGE I UDSATTE POSITIONER

I tre år har Esbjerg eksperimenteret med en helt ny tilgang i arbejdet med at få kommunens unge tættere på job og uddannelse. Ved at fokusere på deres relationer, ressourcer og egen motivation er der skabt et godt alternativ til kommunens øvrige indsats for disse unge.

En gruppe unge, der kæmper med komplekse sociale problemer. Et lokalt erhvervsliv, der mangler arbejdskraft og gerne vil tage et socialt medansvar. Et jobcenter, der er klar til at gå nye veje. Sådan var brikkerne stillet op, da fire umage parter i 2019 indgik et partnerskab med den ambition at styrke både de unge, virksomhederne og den fremtidige jobindsats i kommunen.

Jobcenter Esbjerg og Esbjerg Kommune havde allerede en ambitiøs unge-indsats. Men der var en gruppe unge, det var svært at hjælpe videre ad traditionel vej. Dels fordi en del var ude af stand til at gå i gang med de tilbud, jobcenteret typisk kunne give.

Dels fordi mange af dem havde mistet tilliden til, at "systemet" ville og kunne hjælpe dem.

Ideen var derfor at tage 200 af disse unge i udsatte positioner og flytte dem ud af jobcenterets ordinære tilbud. At investere i at opbygge et særligt sted med friere rammer, flere ressourcer og en anden tilgang til de unge. I første omgang som et toårigt forsøg – men med et klart perspektiv om at skalere indsatsen, hvis det blev en succes.

Succesen skulle måles med tre linealer – én for hver af pilotindsatsens målgrupper. Se også skemaet *Ambitionerne i Energi til Hinanden*.

- **De unge**, som skulle opleve øget livs- smestring – og derigennem både få et bedre liv og i højere grad komme i uddannelse eller job.
- **Den kommunale ungeindsats**, som skulle have udviklet sine metoder og kompetencer – til gavn for de unge, medarbejderne og samfundet.
- **De lokale virksomheder**, hvoraf flere skulle finde både mening og forretning i at tage et socialt ansvar.

Samtidig var det en ambition for partnerskabet at dokumentere, at det også rent samfundsøkonomisk var en god investering at gøre en ekstra indsats for denne gruppe af unge.

AKTIVITETS- ELLER UDDANNELSESPARATE UNGE

Kommunen skal foretage en vurdering af unge under 30 år, der søger uddannelseshjælp. I vurderingen skal kommunen inddrage den unges motivation, faglighed, sociale forhold og helhedsmæssige oplysninger. På den baggrund visiteres den unge som enten "aktivitetsparat", "uddannelsesparat" eller "åbenlyst uddannelsesparat".

Aktivitetsparate er de unge, der vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter og dermed har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end cirka et år, inden de kan påbegynde en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår.

De **uddannelsesparate** er de unge, der med den rette støtte og aktive indsats vil kunne påbegynde en uddannelse inden

for et år og gennemføre uddannelsen på ordinære vilkår.

Åbenlyst uddannelsesparate er de unge, der ikke vurderes at have nogle barrierer for at kunne starte på en uddannelse.

Kilder: Bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats og Vejledning om visitation af uddannelseshjælpsmodtagere.

AMBITIONERNE I ENERGI TIL HINANDEN

<i>Resultat</i> <i>Målgruppe</i>	OUTPUT <i>Resultatet af indsatsen</i>	OUTCOME <i>Den forandring, indsatsen skaber</i>	IMPACT <i>Den mulige effekt af den skabte forandring</i>
De unge	Flere i uddannelse eller job	Forbedret livsmestring Øget selvforsørgelse	Mere livsglæde, trivsel og selvtillid
Jobcenteret	Flere medarbejdere, der kan arbejde med relationel velfærd	Besparelse i offentlige ydelser Metodeudvikling i ungeindsats	Bedre effekt af ungeindsatsen Øget jobtilfredshed hos medarbejderne
Virksomhederne	Flere, der tager et socialt ansvar	Mulighed for bredere rekruttering	Øget arbejdsudbud og stærkere socialt ansvar

Illustration: Ung på Vindmøllen.

Every dream
begins with
a wish

UNGE I UDSATTE POSITIONER

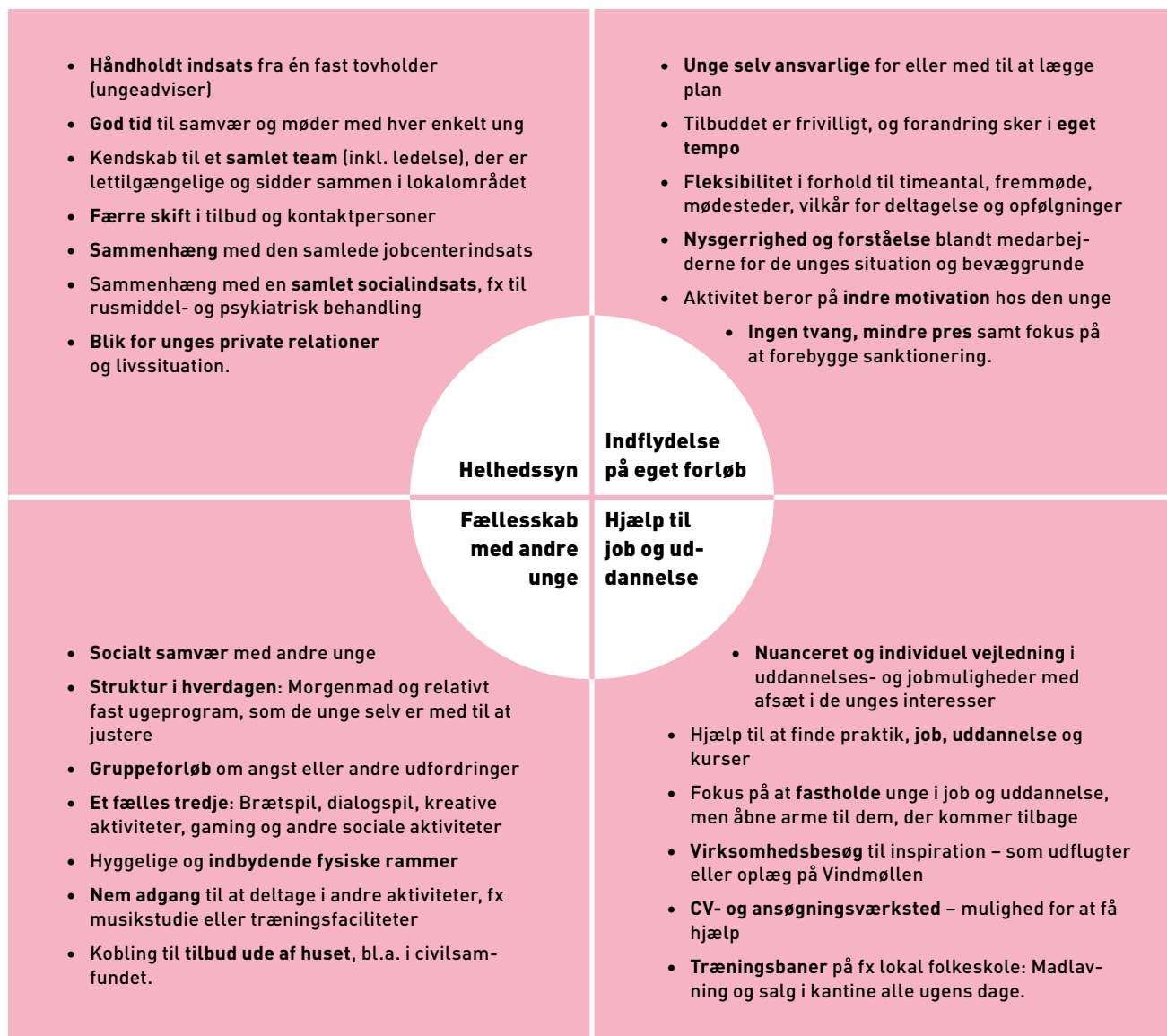
Vindmøllens målgruppe er unge i alderen 16–27 år fra Esbjerg Centrum og Esbjerg Øst, der søger uddannelseshjælp. De var næsten alle i gang med et forløb i Uddannelseshuset, da de blev visiteret til Vindmøllen.

De unge i denne målgruppe er hverken i job eller uddannelse, og mange af dem er heller ikke afklaret til uddannelse. Se også tekstboksen *Aktivitets- eller uddannelsesparate unge*.

Det er således nogle af de to bydeles mest udsatte unge, som typisk har komplekse udfordringer. Mange har lav selvtillid, svagt netværk, ringe erhvervs erfaring og begrænsede læse- og skrivefærdigheder. Fire ud af fem har psykiske udfordringer, og en del har eller har haft et misbrug. Hver femte har været anbragt uden for hjemmet. Mange af disse unge er vokset op med hyppig kontakt til "systemet", som de ofte har mistet tilliden til

og/eller er blevet gode til at navigere uden om.

På tværs af de unges forskellige udfordringer har de fleste et behov for støtte, anerkendelse, afklaring og fællesskab – i nogle rammer, der ikke signalerer myndighed og sagsbehandling.

ET RART STED AT VÆRE

Dem har det været muligt at skabe i det nyistandsatte kultur- og medborgerhus "Platformen", der foruden Vindmøllen også lægger indbydende lokaler til iværksættermiljø, musikstudie, foreningsaktiviteter, åbent madhus, events mv.

Stedet ligger i de unges lokalområde og udstråler normalitet og fællesskab – i kraft af sin indretning og de mange tiltag og aktiviteter i huset. Det ligner ikke noget kommunalt, og man kigger forgæves efter jobcenterets navn eller logo på stedet.

Vindmøllen er kort fortalt en blanding af et uformelt værested, hvor de unge kan møde hinanden, og et tilrettelagt forløb, hvor de styrker deres livsmestring med henblik på uddannelse og job.

Helt fra start får hver af de unge tilknyttet en fast ungeadviser, der

fungerer som mentor og kontaktperson for den unge. Det omfatter blandt andet ugentlige samtaler, opsøgende støtte, koordinering med andre samarbejdspartnere, støtte til inklusion i uddannelse og arbejde. Ungeadviserne er et tværfagligt sammensat team, der alle har erfaring med socialt arbejde med unge i udsatte positioner.

FIRE BÆRENDE PRINCIPPER

Ambitionen i Energi til Hinanden har fra starten været at tilbyde de unge en mere relationel, fleksibel og helhedsorienteret indsats. Fundamentet er tankesættet relationel velfærd, der er udviklet af den britiske sociale iværksætter Hilary Cottam, og som også i Danmark bruges i en lang række socialfaglige sammenhænge. Se tekstboksen *Relationel Velfærd – kort fortalt*.

På Vindmøllen er relationel velfærd oversat til fire principper, som er

styrende for, hvordan medarbejderne møder de unge:

- **Helhedssyn:** De unge bliver mødt med tid, forståelse og interesse for deres samlede livssituation. De får hjælp og støtte til alt fra bolig og økonomi til medicinforbrug og problemfyldte familierelationer. De bliver bakket op i at forfølge egne ønsker, drømme og det, de er gode til – skridt for skridt. Og selvom endemålet er at hjælpe de unge i job og uddannelse, kan det være et vigtigt middel at arbejde med fx netværk og sociale kompetencer.
- **Indflydelse på eget forløb:** De unge får hjælp til det, de selv mener, de har brug for. Drivkraften skal være indre motivation. At de selv ønsker og tror på forandringen. De unge mødes ligeværdigt og med positive

forventninger. Deres meninger inddrages løbende i udviklingen af indsatsen – både via et ungepanel og i den samlede gruppe.

- **Fællesskab med andre unge:** De unge er sammen om deres forløb. De spejler sig i hinanden, deler erfaringer, hygger sig, støtter hinanden og øver sig i at være sammen med andre. De spiser fælles morgenmad og deltager i større eller mindre grupper i forskellige: gåture, cykelreparationer, virksomhedsbesøg, jobsøgning eller samtaler om fx at leve med angst.
- **Hjælp til job og uddannelse:** Den enkelte unge får en håndholdt og fleksibel vejledning, hjælp til jobsøgning, inspiration fra forskellige arbejdspladser og mulighed for at prøve ting af og finde nye veje. Og når de starter på uddannelse eller i job, hvilket altid er målet, bevarer de en relation til deres ungeadviser på Vindmøllen – et tilbud, der kaldes "Eftervind".

Den unges forløb bygger på en høj grad af frivillighed og egne tilvalg af sociale og faglige aktiviteter. Alt sammen understøttet af medarbejdere, der kan hjælpe og guide den unge ud fra de fire principper. Se også *Vindmøllens indsatsmodel*.

DE NØDVENDIGE KOMPETENCER

At arbejde relationelt og helhedsorienteret – herunder give de unge stor indflydelse på eget forløb – kræver særlige faglige og personlige kompetencer af ungeadviserne. Men hverken ledere eller medarbejdere havde på forhånd arbejdet med direkte afsæt i principperne om relationel velfærd.

Det var derfor vigtigt, at der i de første par måneder var tid til kompetenceudvikling af medarbejdere og tilrettelæggelse af indsatsen, inden de unge mødte ind. Det handlede blandt andet om at definere, hvad der skulle være anderledes end den eksisterende jobcenterindsats, træne medarbejdere i at afholde gode samtaler og finde en egnet model for at inddrage de unge i udviklingen af tilbuddet.

RELATIONEL VELFÆRD – KORT FORTALT

Energi til Hinanden er direkte inspireret af Hilary Cottams principper om relationel velfærd.

Cottam kritiserer det 20. århundredes velfærdsmodel for at have glemt betydningen af menneskelige relationer. At fx jobindsats og socialt arbejde i for høj grad er blevet et upersonligt bureaukratisk system, der administrerer regler, rettigheder og ressourcer, men hvor omsorgen er gået tabt. Et system, det er dyrt at drive, men som ikke formår at hjælpe borgerne med at opbygge kræfter til at skabe sig det liv, de ønsker.

Hun kalder sit alternativ for relationel velfærd. For rigtige relationer er afgørende, hvis en borger i en udsat position skal hjælpes videre til et godt og meningsfuldt liv. Det gælder både borgerens relationer i hverdagen og relationerne til (og mellem) de professionelle hjælpere i de offentlige systemer.

De seks grundprincipper i relationel velfærd er:

1. **Lad borgernes drømme bestemme:** Vi skal ikke blot forsøge at fikse borgernes enkeltstående problemer, men prøve at finde frem til, hvad der for dem kan skabe mening, håb og virkelyst – og lade dét styre den samlede indsats.
2. **Opbyg kapabiliteter:** Vi skal på én gang hjælpe borgerne med at styrke deres evne (kapabilitet) til at gribe de muligheder, de faktisk har, og samtidig prøve at forbedre de begrænsende strukturer. Kapabiliteter kan fx være læring, sundhed, fællesskab og relationer.
3. **Sæt relationerne først:** Vi skal tilrettelægge al hjælp, så den styrker menneskers bånd til hinanden – både fordi gode relationer giver livskvalitet i sig selv, og fordi det styrker borgernes evne til at hjælpe hinanden indbyrdes.
4. **Forbind flere typer af ressourcer:** Vi skal ikke kun tænke i, hvor mange (offentlige) penge der skal bruges på et område, men også hvordan vi kan aktivere andre typer af ressourcer. Det kan være viden, tid, kompetencer, netværk og ting, som borgerne råder over eller kan trække på hos hinanden, hvis det organiseres rigtigt.
5. **Begynd med mulighederne:** I stedet for kun at fokusere på risikofaktorer i borgernes tilværelse – alt det, der kan gå galt – skal vi starte der, hvor der faktisk er muligheder for at få noget rigtigt til at lykkes. Det vil sige bygge på tillid og positive forventninger – uden at lukke øjnene for reelle risici.
6. **Luk velfærdssystemerne op:** Selvom vi har en velfærdsstat, der i princippet er tilgængelig for alle, har vi opbygget ressourcekrævende visitationssystemer for at begrænse indsatsen til de særligt trængende. I et mere åbent system vil der kunne bruges flere kræfter på kerneopgaverne – til glæde for både borgere og medarbejdere.

Cottam sammenfatter selv principperne i relationel velfærd sådan: "Opdyrk en gruppe centrale kapabiliteter, så hver enkelt af os kan trives. Sørg om nødvendigt for, at vi får støtte til at klare modgang. Inddrag så mange mennesker som muligt. Mål på forandring og livskvalitet: fornemmelse af frihed, mening, evne til og mulighed for at give, kontakt med andre."

Kilde: Hilary Cottam: *Radikal hjælp – Hvordan vi genopbygger indbyrdes relationer og revolutionerer velfærdsstaten*, Forlaget Mindspace, 2018.

Sociale Udviklingscenter SUS har været ansvarlig for denne indledende udvikling og rammesætning – blandt andet via oplæg og øvelser med teamet på Vindmøllen om relevante redskaber, metoder, teorier og erfaringer. Under hele pilotperioden har Sociale Udviklingscenter SUS løbende bidraget med observationer, metodeudvikling, sparring og indsamling af såkaldte forandringsfortællinger blandt unge og medarbejdere på Vindmøllen. Se også artiklen på side 14.

Det er en vigtig læring fra de første år, at en omstilling til en helt ny måde at arbejde på ikke er noget, der kommer af sig selv – og ikke er for alle. Det kræver et vedholdende fokus – på de overordnede principper og på, hvordan de bliver omsat i praksis i hverdagen.

SOCIALT ANSVARLIGE VIRKSOMHEDER

Varig selvforsørgelse er perspektivet for indsatsen, og derfor spiller kontakten med lokale virksomheder en vigtig rolle i Energi til Hinanden. Ikke blot kan virksomhederne ansætte nogle af de unge, de kan også bidrage med praktikforløb, besøg eller oplæg, der kan vække de unges nysgerrighed for en bestemt karrierevej.

Samtidig har virksomhederne ofte brug for rådgivning i, hvordan de både strategisk og praktisk kan arbejde med at tage et socialt ansvar, fx ved at ansætte, modtage, fastholde og udvikle denne gruppe af unge.

Derfor er der omkring indsatsen samlet en gruppe på 20 lokale virksomheder. Hertil kommer fem større lokale virksomheder, hvis deltagelse

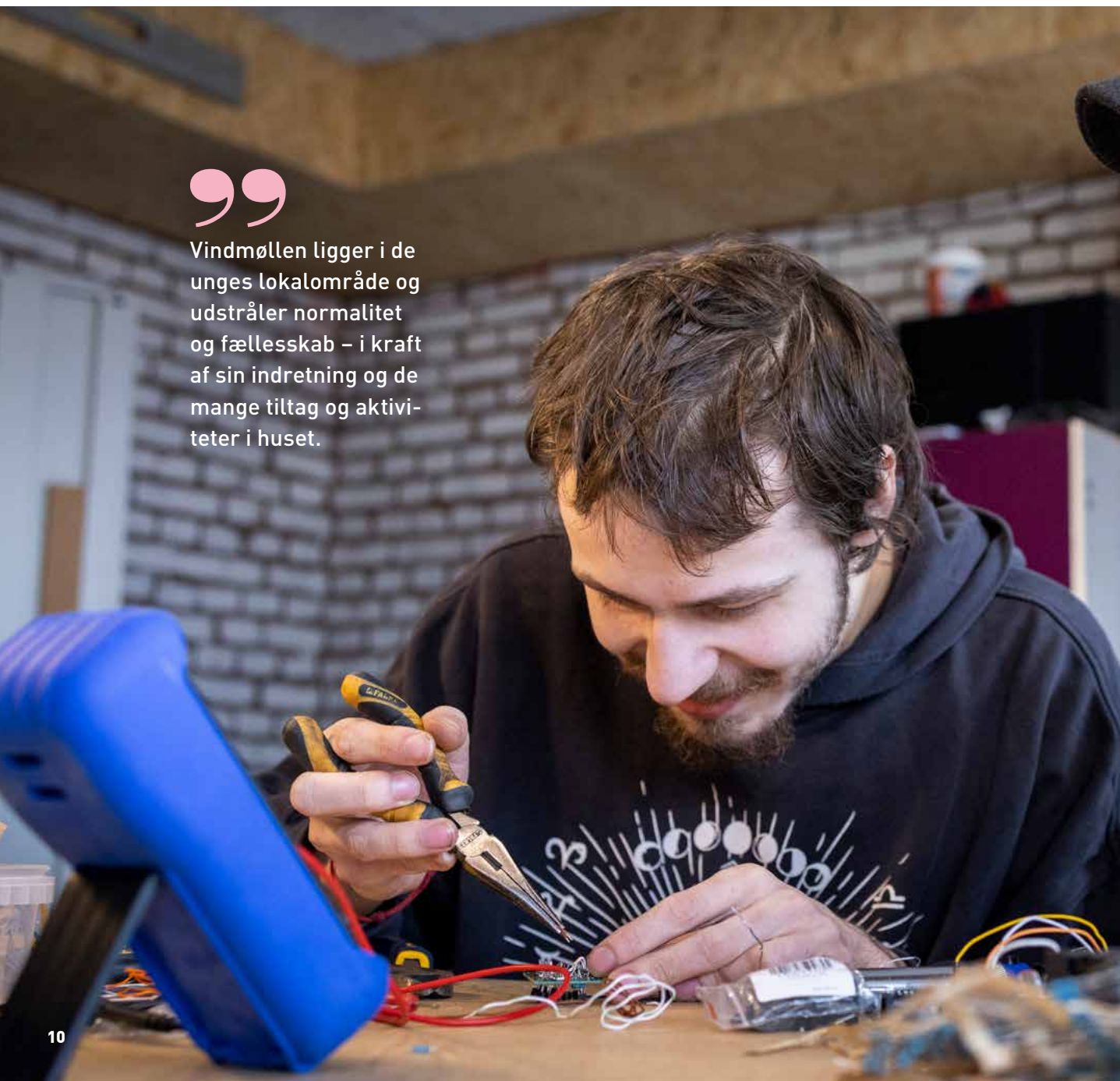
er finansieret af Det Obelske Familiefond; de bidrager blandt andet med deres erfaringer med at rekruttere fra kanten af arbejdsmarkedet.

Virksomhederne har fået tilbud om at deltage i forskellige events og faglige netværksarrangementer samt få individuel rådgivning med erfarne forretningsudviklere fra Den Sociale Kapitalfond. Ambitionen var at kombinere forretningsmæssige mål og social ansvarlighed.

Som begrundelse for at gå med i Energi til Hinanden angav ni ud af ti virksomheder, at det er vigtigt for dem som virksomhed at tage et socialt ansvar. Hver fjerde sagde desuden, at det kunne give en ekstra rekrutteringskanal til ny arbejdskraft.

Vindmøllen ligger i de unges lokalområde og udstråler normalitet og fællesskab – i kraft af sin indretning og de mange tiltag og aktiviteter i huset.

ET KRITISK BENSÆND

Energi til Hinanden var ikke mange måneder gammelt, før det pludselig var *coronavirus*, vi gav til hinanden. Det ændrede på flere måder pilotindsatsens bane.

Det viste sig umuligt at gennemføre virksomhedsdelen af partnerskabet i det omfang og med det ambitionsniveau, der var planlagt. Virksomhederne var selvsagt fokuseret på at holde skruen i vandet og håndtere alle de udfordringer, der fulgte med nedlukninger og restriktioner.

Også den aktive beskæftigelsesindsats blev i en periode suspenderet for at mindske smittespredningen. Det betød, at jobcentrene fysisk lukkede, og såvel rådighedspligt som ret og pligt til samtaler og tilbud blev sat på pause.

Dette gjaldt i udgangspunktet også al aktivitet i Energi til Hinanden, der dog var hurtig til at omstille sig til den nye virkelighed. Da stedet i første del af coronaperioden fik midlertidig status som socialt tilbud, var det dog muligt at opretholde en vis kontakt med de unge. Dels i form af udendørsmøder og walk & talks. Dels via digitale møder – både individuelt og i grupper.

Det var i høj grad de unge selv, der efterspurgte disse muligheder; mange af dem havde ikke så megen anden social kontakt, og en del var bekymrede for situationen og fremtiden.

På Vindmøllen har de unge adgang til en række forskellige aktiviteter og tilbud. Det er også med til at give en anden relation til medarbejderne.

FLERE I JOB – OG ØGET LIVSMESTRING

Det er lykkedes at få hver femte af de unge i job og hver tiende i uddannelse. Begge dele ligger et stykke over kommunens ordinære indsats for samme målgruppe. De unge har også øget deres samlede livsmestring, viser de direkte målbare resultater fra pilotindsatsen.

Energi til Hinanden satte sig på forhånd to rekrutteringsmål: Der skulle visiteres 200 unge til Vindmøllen og findes 20 interesserede lokale virksomheder. Begge mål er indfriet.

Ambitionen var, at af de 200 visiterede unge skulle 20 pct. (40 unge) i løbet af pilotperioden forlade Vindmøllen og overgå til at være selvforsørgende, det vil sige i job. Yderligere 20 pct. skulle begynde på en uddannelse.

I perioden marts 2020 til marts 2022 sagde 135 unge farvel til Vindmøllen, og heraf var 39 i job og 20 i uddannelse tre måneder efter. Jobmålet

er således nået, mens kun halvdelen af de forventede antal kom i uddannelse.

De endelige tal for de første 200 unge kan dog vise sig at blive højere, da mange unge på opgørelsestidspunktet stadig var i gang med deres forløb på Vindmøllen. I gennemsnit havde de unge, der forlod Vindmøllen, været der i knap fire måneder (113 dage). Når man også regner de endnu uafsluttede unge med, har et gennemsnitligt Vindmølleforløb været knap ni måneder (267 dage).

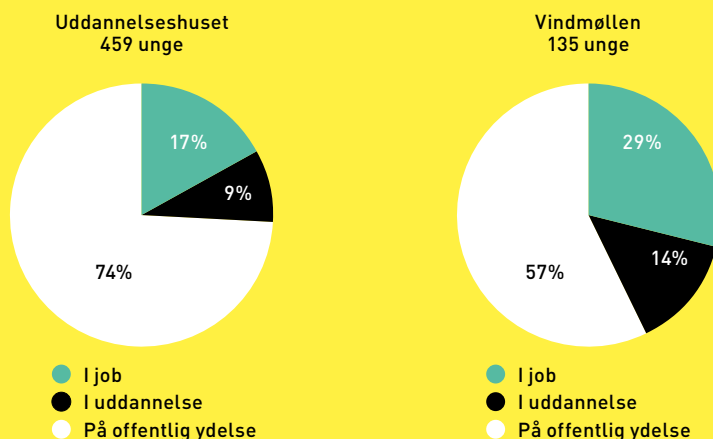
Sammenlignet med jobcenterets resultater for en tilsvarende målgruppe klarer Vindmøllen sig godt. 29 pct. af Vindmøllens afsluttede unge kommer

i job mod 17 pct. fra et tilbud i regi af Uddannelseshuset, der er Jobcenter Esbjergs indsats for unge op til 30 år, der har brug for uddannelseshjælp eller vejledning. De unges forløb her varer i gennemsnit et år (360 dage).

14 pct. af Vindmøllens afsluttede unge er tre måneder senere i uddannelse, mens det samme forholder sig for 9 pct. af Uddannelseshusets unge. Også i kommunens ordinære indsats er der således cirka dobbelt så mange, der kommer i job, som der begynder i uddannelse. Se figur 1.

Figur 1: **Hvor var de unge tre måneder efter indsatsen?**

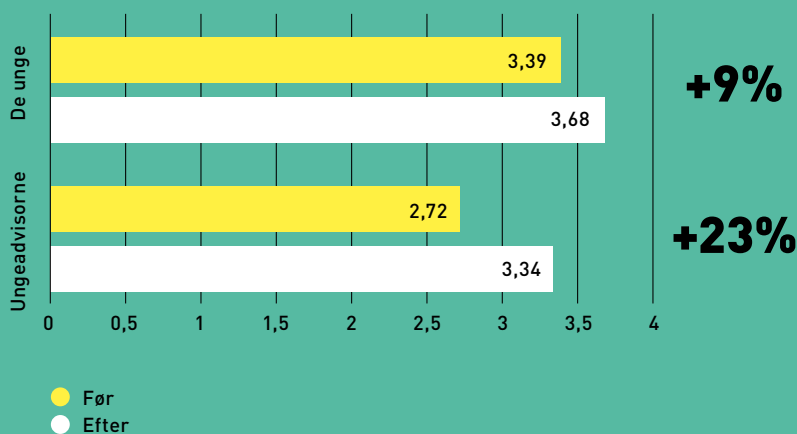
Andel af de afsluttede unge i job eller uddannelse

Note: Opgørelsen dækker unge, der er afsluttet i perioden marts 2020 – marts 2022. Ydelsesgruppen er begge steder aktivitetsparate unge mellem 16 og 27 år.

Figur 2: **De unges livsmestring – før og efter vindmølleforløb**

Vurderet af hhv. de unge og ungeadviserne

Note: Livsmestring er målt som et gennemsnit af resultaterne for følgende seks parametre: nysgerrighed, retning, netværk, robusthed, selvværd – opgjort på en skala fra 1 til 5.

Det er imidlertid ikke kun de 39 unge, der er blevet selvforsørgende, som Vindmølleindsatsen har bragt i tættere kontakt med arbejdsmarkedet. Under pilotindsatsen har 60 pct. af de unge været i job i en periode – ofte i form af kortere vikariater eller midlertidige stillinger – og godt hver tredje har været i praktik. Desuden har 40 pct. af de unge været i gang med uddannelse under deres forløb – eller er det stadig.

ØGET LIVSMESTRING

Et slutmål i Vindmøllens indsats er at få de unge videre i uddannelse eller job. Men det er en vigtig del af indsatsens tilgang, at dette mål ofte skal nås via en højere grad af livsmestring. Det betyder, at der kan være positive effekter af indsatsen, der ikke viser sig som job eller uddannelse efter tre måneder, men alligevel kan komme den unge til gavn på andre måder og/eller på et senere tidspunkt.

For at undersøge dette har Energi til Hinanden målt udviklingen i de

afsluttede unges livsmestring. Første måling, da de unge startede deres forløb. Anden måling, da de forlod Vindmøllen. Det er gjort med et kort spørgeskema, hvor livsmestring er delt op på seks temaer: selvværd, retning, vedholdenhed, nysgerrighed, robusthed og netværk. Til hvert spørgsmål besvarer den unge to spørgsmål, og vedkommendes ungeadviser besvarer ét.

Målingen viser, at de unge selv vurderer, at deres livsmestring samlet set voksede med 9 pct. i de gennemsnitligt fire måneder, deres forløb varede. Det er bemærkelsesværdigt, at ungeadviserne ved starten af forløbet vurderede de unges livsmestring betydeligt lavere end de unge selv. Efter at have fulgt den enkelte unge tæt gennem hele perioden vurderer adviserne til gengæld den unges *progression* som markant højere: hele 23 pct. Se figur 2.

DE UNGE FORTÆLLER: DERFOR HAR VI FÅET DET BEDRE

Vi har fået større overskud og er blevet mere sociale. Det er bare to aspekter af en øget livsmestring, de unge selv fremhæver. Tryghed, selvbestemmelse og en tæt relation til en ungeadviker er blandt deres egne forklaringer på de positive forandringer.

Hver eneste af de unge, der har været på Vindmøllen, har deres egen historie at fortælle – om deres liv, og hvad Vindmøllen har betydet for det. Men en række forbedringer i livsmestringen går igen på tværs af de indsamlede fortællinger fra 24 unge på Vindmøllen. De har også deres egne bud på, hvad det særligt er i indsatsen, der hjælper dem. Se også tekstboksen *Med de unges egne ord* på side 17.

De oplevede forbedringer gælder for mange af, men ikke nødvendigvis alle de 24 unge. Socialt Udviklingscenter SUS har opsummeret de fem vigtigste tendenser, som her beskrives ud fra de unges synsvinkel:

Fællesskabet med andre unge er en vigtig vej til trivsel, sociale kompetencer og øget livsmestring.

1 Vi har fået bedre struktur på hverdagen

Vi har forbedret vores døgnrytme, er blevet bedre til gå tidligere i seng, spise godt, gå i bad, komme ud ad døren og møde til tiden, bevæge os – og i det hele taget være bedre til at planlægge og få styr på ting.

2 Vi er blevet mere sociale og mindre isolerede

Før vi startede i Vindmøllen, sad vi meget alene derhjemme, og når vi kom på Vindmøllen observerede vi mest de andre. Nu deltager vi mere, opsøger selv kontakt og har fået flere meningsfulde relationer til andre unge på Vindmøllen.

3 Vi er blevet klogere på os selv

Vi er blevet klogere på vores styrker og begrænsninger, så vi ved, hvor meget vi kan klare. Vi har fået øget selvværd og selvtillid, fx tror vi mere på os selv, er blevet gladere for os selv og tør prøve nye ting af.

4 Vi har større overskud

Vi har fået mere energi til et højere aktivitetsniveau, fx mere lyst til at deltage og byde ind ved aktiviteter både i og uden for Vindmøllen – sågar større overskud til praktiske og huslige gøremål. Vi har også fået øje på nye sider af os selv, som er mere aktive og kreative.

5 Vi har fået det bedre mentalt

Vores mentale helbred er forbedret – fx er vi mindre angst, mindre deprimerede og har færre humør-mæssige udsving end tidligere. Vi har fået mere livsglæde og en større tolerance, tålmodighed og tiltro til andre mennesker.

”

Vindmøllen er det eneste sted, der rigtigt har gidet at hjælpe mig. De er inde over det på en helt anden måde end andre folk. De lærer os at kende, så de kan hjælpe os på en ordentlig måde.

”

Jeg havde ikke rigtig forventet noget, inden jeg startede her. Når det er hjælp til uddannelsesparathed, så tænker man, at det må være røvsygt – men det er det slet ikke her.

HVAD ER DET, DER VIRKER?

Intentionerne i indsatsen er at styrke de unges livsmestring ved at arbejde ud fra principperne om relationel velfærd. Det vil sige helhedsorienteret, fællesskabsbaseret, involverende og håndholdt.

Det er også nogle af de kvaliteter, som de unge selv vurderer har bidraget til en positiv forandring under deres forløb. På baggrund af deres fortællinger har Socialt Udviklingscenter SUS opsummeret følgende fem såkaldt virksomme mekanismer i indsatsen – ud fra de unges perspektiv:

Trygheden i at være et sted med god energi – sammen med voksne og unge, der er åbne og nysgerrige.

Det har gjort en forskel, at vi føler os trygge ved personalet og de andre unge på Vindmøllen, som er åbne og imødekommende. De voksne har mødt os anderledes, end vi er vant til: med accept og forståelse. De indbydende fysiske rammer i Vindmøllen har også været med til at skabe en god følelse af tryghed.

Relationen til og hjælpen fra ungeadviser

Det har haft positiv betydning at have en fast ungeadviser, som har kunnet støtte os, følge op på aftaler og bakke op om vores ideer. Vi har alt efter behov fået hjælp til mange forskellige ting, fx at håndtere økonomi eller kontakten med sagsbehandlere, psykiatri, læge m.fl.

De unge har udsmykket indgangen til Vindmøllen med citater om deres oplevelse af stedet.

Vindmøllen er et af de få steder, hvor jeg ikke har følt mig dømt eller stemplet på grund af min diagnose. Jeg kan tale åbent med andre unge til fx meet-ups omkring min diagnose.

Min ungeadviser har vist mig mulighederne. Han har kæmpet for mig, og jeg ved ikke, hvor jeg ville være uden ham. Hvis jeg ikke var kommet her, havde jeg været nogle skridt længere bagud, især i forhold til det sociale.

Misbrugs- og psykiatrisk behandling

sideløbende med Vindmøllen

Det har hjulpet os, der havde behov for det, at kunne starte i misbrugsbehandling og/eller modtage psykiatrisk behandling, herunder også medicinsk behandling. Medarbejderne på Vindmøllen har hjulpet os undervejs, blandt andet ved at tage stilling til, hvad behandlingen betød for vores gang på Vindmøllen og de jobrettede aktiviteter, vi deltog i.

Forandringer i eget tempo – uden tvang og sanktioner

Det har været vigtigt, at forandringerne er foregået i vores eget tempo – uden at medarbejderne pressede os for meget. Vi er blevet mødt med forståelse og uden fordømmelse eller mistillid. Medarbejderne har været tålmodige nok til, at vi har kunnet få ro på, arbejde med os selv og tage små skridt ad gangen. Den tilgang er vi ikke vant til.

Vi er selv ansvarlige for og med til at lægge planen

Vi er selv med til at bestemme, hvilke aktiviteter vi gerne vil deltage i, og til at lægge planen for vores eget forløb. Det betyder, at vi nu tager mere ansvar for vores eget liv og selv kæmper for de forandringer, vi ønsker – både på egen hånd og ved at få professionel hjælp i og uden for Vindmøllen.

MED DE UNGES EGNE ORD

Tre gange i løbet af projektperioden er der blevet indsamlet en række såkaldte forandringsfortællinger, hvor de unge selv beskriver, hvad det betyder for dem at være en del af indsatsen på Vindmøllen. Der er indsamlet i alt 24 fortællinger.

De unge er blandt andet blevet spurgt til:

- hvilke forandringer de har oplevet som følge af indsatsen
- hvad der har medvirket til at skabe forandringen (virksomme mekanismer)
- hvad der fortsat mangler eller kan udvikles for at gøre hjælpen endnu bedre.

Kun unge, der har været på Vindmøllen i mindst seks måneder, er blevet interviewet – for at sikre, at indsatsen har haft reel mulighed for at skabe mærkbare forandringer. Det betyder, at de interviewede unge ikke nødvendigvis er repræsentative for hele ungegruppen. For de unge, der har forladt Vindmøllen – fx til job eller uddannelse – har i gennemsnit kun været tilknyttet stedet i fire måneder.

Alligevel giver fortællingerne et værdifuldt indblik i, hvordan de unge selv oplever indsatsen. Dels skaber det dybde til det billede af den øgede livsmestring, der er målt. Dels peger det på, hvilke dele af indsatsen de unge ser som særligt afgørende for deres udvikling.

Fortællingerne har også været grundlag for dialogen om indsatsens faglige indhold og virkning mellem Socialt Udviklingscenter SUS, teamet og styregruppen omkring Energi til Hinanden.

Som supplement er der i foråret 2022 også indsamlet otte fortællinger blandt medarbejdere på Vindmøllen. De giver en god fornemmelse af, hvordan en ny måde at arbejde med de unge på opleves fra et fagprofessionelt perspektiv.

Foruden disse fem kvaliteter i indsatsen peger flere af de unge på følgende virksomme mekanismer:

- Vi hjælper hinanden og har samtaler i grupper.
- Vi deltager i kreative aktiviteter sammen – og får dermed noget at samles om.
- Vi får hjælp fra andre tilbud uden for Vindmøllen, fx botilbud, støttekontaktpersoner, hjemmesygeplejerske m.fl.
- Vi kan øve os i at arbejde med reelle arbejdsopgaver, fx i madordningen på en lokal folkeskole, Bakkeskolen, og i Foreningen Værftet.

De unges fortællinger giver indtryk af en generelt høj tilfredshed med Vindmøllens tilbud. Men der er også en række punkter, hvor nogle af de unge godt kunne ønske sig noget andet eller mere.

Eksempelvis efterspørger nogle en bredere vifte af relevante aktiviteter eller endnu bedre inspiration og vejledning i forhold til job og uddannelse. Enkelte er også kritiske over for rammerne om tilbuddet, fx kravet om et vist ugentligt fremmøde eller de begrænsede muligheder for at yde økonomisk støtte til fx transport eller kurser.

Det, der har skabt forandringen, er også sammenholdet og de trygge rammer i Vindmøllen. Det handler om at være sammen med unge på ens egen alder og dele sine følelser med dem.

Jeg er ikke bange for andre mennesker mere. Jeg har mere overskud i hverdagen. Jeg ser ikke længere det at få et arbejde som noget "farligt", for jeg tror ikke længere, at en arbejdsplads vil mig noget ondt.

For mange medarbejdere har det været nyt – og kærkomment – at arbejde i en meget tæt dialog med de unge og ud fra deres situation og behov.

”

Relationen til de unge er bygget op på mange møder/snakke og det at være en del af deres ”hverdag”. Da jeg møder de unge ofte, er relationen tættere og mere stabil. De finder over tid ud af, at jeg er her for at hjælpe/lytte.

STØRRE ARBEJDSGLÆDE BLANDT MEDARBEJDERNE

At arbejde helhedsorienteret og involverende kræver tilvænning for mange medarbejdere. Men når det er indarbejdet, er det både mere meningsfuldt og motiverende, lyder deres vurdering.

Er erfaringen fra etableringen af Vindmøllen er, at den måde at arbejde med de unge på ikke er for alle. Det kræver en anden måde at tænke og handle på, og den omstilling er det ikke alle, der har mod på eller kompetencer til. De faste medarbejdere fremhæver i såkaldte forandringsfortællinger følgende fem positive forandringer i deres arbejdsliv.

1. Bedre mulighed for at opbygge gode og trygge relationer til de unge

Det er lettere at være fleksibel og tålmodig i processen med at finde frem til den rigtige plan for den unge. De gode og trygge relationer til de unge er helt afgørende for at opbygge et samarbejde, der reelt hjælper dem videre i livet.

2. Bedre tid til at være sammen med de unge, også uformelt

Medarbejderne oplever at være en større del af de unges "hverdagsliv", fordi de møder dem oftere, end de gjorde i jobcenterregi. At være en del af kulturhuset Platformen åbner samtidig for andre aktiviteter og fællesskaber med de unge.

3. Større nysgerrighed på

og respekt for de unges situation

Medarbejderne vurderer, at det giver dem større forståelse og respekt for de unges situation og problemer, at de nu møder dem på en ny måde. For at møde den enkelte unges virkelighed med nysgerrighed tager de fx ikke længere afsæt i en ofte lang journal, som mange har været vant til.

4. Øget mening, motivation og arbejdsglæde

Det øger medarbejdernes motivation og arbejdsglæde, når de oplever, at de unge flytter sig. At deres arbejde gør en forskel – ikke kun målt på hårde mål og proceskrav, men også ved, at den enkelte unge oplever forløbet meningsfuldt i forhold til sine behov.

5. Større faglighed og ny viden om at arbejde relationelt med de unge

Medarbejderne har oparbejdet en ny og dybere faglighed. Det er både sket via oplæg og gennem faglig sparring – også med kollegaer, der har andre erfaringer og baggrunde. Men ikke mindst ved at omgås de unge og følge deres udvikling tæt.

Når man spørger de otte medarbejdere om deres vurdering af, hvad der især har gjort en positiv forskel for dem, fremhæver de fem forhold:

- At vi har tid til at dykke ned i tilgange og metoder og 'gøre os klar' til at arbejde på en ny måde.
- At vores bidrag til, at vi lykkes med de unge, bliver anerkendt og bakket op af kollegaer og ledelse.
- At vi er sammen i et team og arbejder læringsorienteret med hyppige diskussioner og evalueringer af mål/midler.
- At det administrative og lovmæssige fylder mindre.
- At vi kan sætte os selv i spil og byde ind med egne erfaringer.

Ting tager tid. Diagnoser tager tid at lære at leve med. Relationer og tillid til andre mennesker bliver ikke skabt på en dag. At kunne tage den tid er for mig hele essensen af det arbejde, vi laver i Vindmøllen.

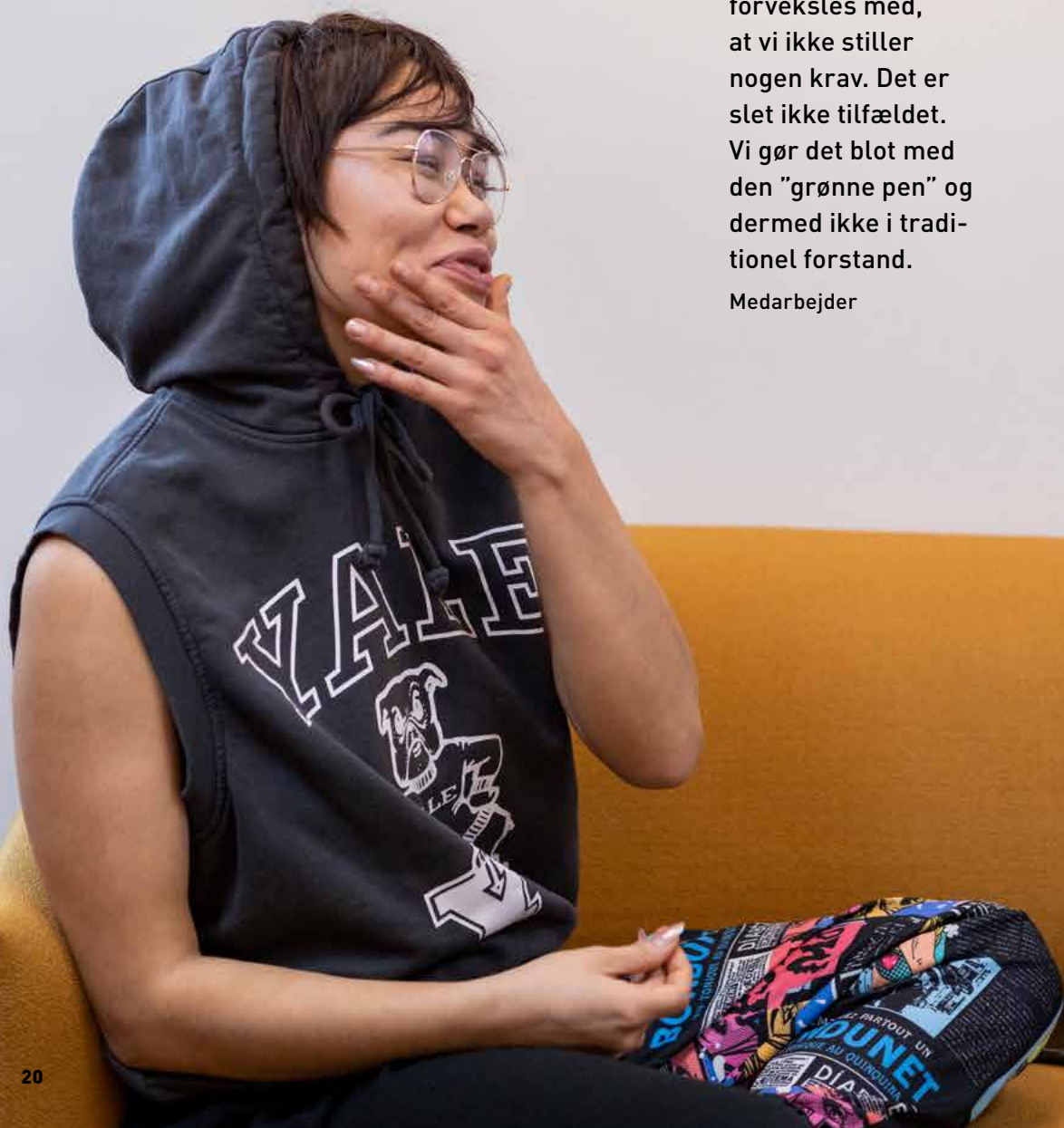

Da jeg uddannede mig til socialrådgiver, forventede jeg at skulle ud og gøre en forskel for andre mennesker og hjælpe dem, når de havde det svært. Dette var muligt i min tidligere stilling, men ikke i samme grad som nu.

Jeg oplever jævnligt, at vores metode forveksles med, at vi ikke stiller nogen krav. Det er slet ikke tilfældet. Vi gør det blot med den "grønne pen" og dermed ikke i traditionel forstand.

Medarbejder

Otte forbedringsmuligheder

Socialt Udviklingscenter SUS pegede i sin afrapportering af erfaringerne fra forsøgsperioden på en række forbedringspotentialer, som Vindmøllen og Esbjerg Kommune kan overveje. De indgår nu i parternes løbende arbejde med at udvikle både Vindmøllen og rammerne om indsatsen.

- 1** Endnu bedre **differentiering i tilbuddene** til de unge, så der fx både er noget til dem, der trives i gruppeforløb, og dem, der må starte i længe-revarende individuelle forløb.
- 2** Endnu større **fokus på de unges netværk**, fx i højere grad at inddrage familie og venner i planen for at hjælpe de unge videre.
- 3** Flere **hands-on arbejdsopgaver**, der giver nye relationer og jobmæssig inspiration, afklaring og kompetenceudvikling.
- 4** At **flytte myndighedsbeføjelsen ud til ungeadviserne**, så de fremover også formelt kan træffe beslutninger om de unges forløb.
- 5** En tydeliggørelse af, hvad der på længere sigt skal være **Vindmøllens særegne rolle** og bidrag til kommunens samlede indsats for de unge.*
- 6** Et mere integreret og **klart defineret samarbejde på tværs** af kommunens afdelinger (fx social-, familie- og sundhed) og relevante behandlingstilbud.
- 7** Et **øget civilsamfundssamarbejde**, hvor foreninger og fællesskaber i endnu højere grad inviteres ind på Platformen – og får de unge med til aktiviteter ude af huset.
- 8** Yderligere **stærkelse af udviklings- og feedbackkulturen** på Vindmøllen, herunder løbende udvikling og afprøvning af nye initiativer.

Note: I Esbjerg Kommune er den samlede ungeindsats beskrevet i Beskæftigelsesplanen og Ungestrategien.*

NY ENERGI PÅ KONTROL- CENTRALEN

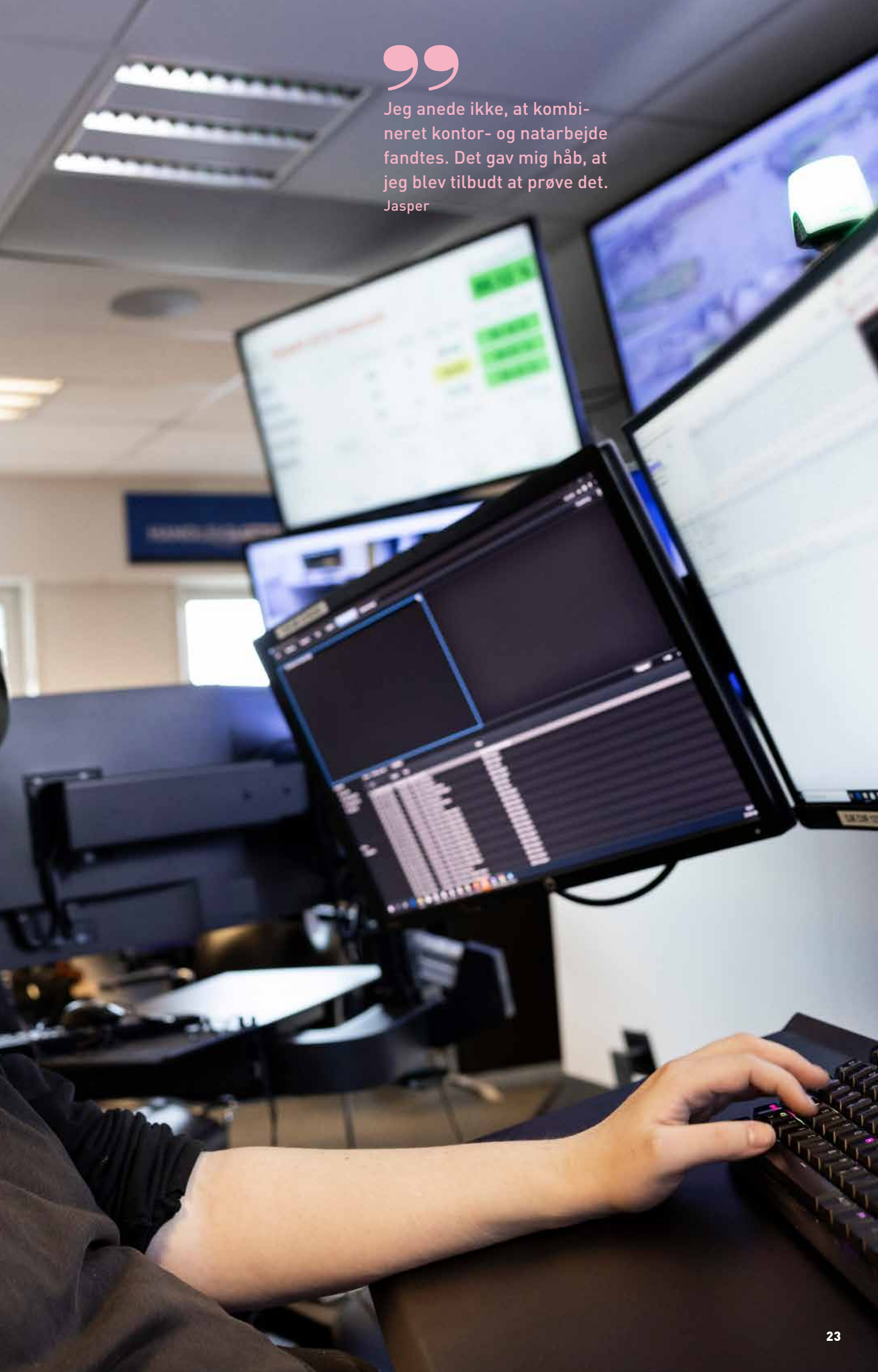
Efter et ungdomsliv med angst, alkohol og aggression fik Jasper en uventet chance – og greb den. Han er den første unge, der efter forløb i Vindmøllen er blevet fastansat i Den Jyske Kontrolcentral, som nu har en strategi for socialt ansvar.

23-årige Jasper var med egne ord "utilpasset med et meget stort U", da Jobcenteret i Esbjerg Kommune for tre år siden tilbød ham et forløb i Vindmøllen. Han havde dengang ingen forestilling om, hvor stor en forandring der var i vente:

– Jeg kom til Vindmøllen fra et liv med gaming om natten, jeg drak en del, og jeg så ingen mennesker, fordi jeg var angst og havde meget kort lunte. Havde nogen dengang sagt, at jeg to år senere ville stå med et almindeligt fast arbejde i en privat virksomhed og 127 søde kollegaer, ville jeg have troet, at de gjorde grin med mig.

”

Jeg anede ikke, at kombi-
neret kontor- og natarbejde
fandtes. Det gav mig håb, at
jeg blev tilbudt at prøve det.
Jasper

Vindmøllen hjalp mig til at skabe en struktur og rammer, som jeg havde længtes efter i lang tid.

Jasper

HVORNÅR KAN JEG STARTE?

Efter to år i Vindmøllen mente både han selv og hans ungeadviser, at han var klar til at komme videre. Uddannelse havde Jasper dog på ingen måde lyst til. Han blev derimod øjeblikkeligt nysgerrig, da han og de øvrige unge i Vindmøllen en dag havde besøg af driftschef Erik Sørensen fra Den Jyske Kontrolcentral, en Esbjergbaseret virksomhed i sikkerhedsbranchen.

Ved mødet med driftschefen erfarede Jasper og de øvrige unge, at virksomheden søgte en medarbejder, der ville arbejde om natten. Man ville blive del af et team, som overvåger og reagerer på alarmsignaler fra private og virksomheder, og som behandler og reagerer på videomateriale fra overvågningskameraer, som sender live til kontrolcentralen. De unge fra Vindmøllen blev tilbudt at afprøve jobbet. Jasper sagde ja tak:

– Jeg anede ikke, at kombineret kontor- og natarbejde fandtes. Det gav mig håb, at jeg blev tilbudt at prøve det. En af de allerbedste og største muligheder, jeg har fået i mit liv. Jeg tænkte med det samme: "Hvornår kan jeg starte?".

Afprøvningen gik godt, og Jasper blev straks fastansat og har i foreløbig et år arbejdet 28 timer om ugen for Den Jyske Kontrolcentral. Han er del af et team med seks medarbejdere og føler, at han er, hvor han skal være arbejdsmæssigt:

– Det var angstprovokerende for mig i starten at være på en stor arbejdsplads, men mit team er de bedste mennesker, som interesserer sig for computerspil ligesom jeg. Det blev hurtigt trygt, fordi jeg har en chef, der kender mig og er glad for mig, og fordi jeg i Vindmøllen lærte at begå mig sammen med andre og at forstå min angst.

SPARRING MED ANDRE UNGE

Uden de to år i Vindmøllen ville Jasper ikke have haft hverken modet til eller forudsætningerne for at søge jobbet, vurderer han:

– Vindmøllen hjalp mig til at skabe en struktur og rammer, som jeg havde længtes efter i lang tid. Da jeg startede, drak jeg ret meget, og det hjalp medarbejderne i Vindmøllen mig til at få skik på.

Jasper oplever også at have fået langt større selvaccept under Vindmølleforløbet og føler sig meget mindre angst end før, han startede.

– I Vindmøllen brugte vi meget hinanden som sparringspartnere, og det betød meget for mig. Jeg opdagede, at jeg ikke var alene. Jeg kunne give noget til de andre og lære af dem – både i forhold til arbejdsmarkedet og i forhold til angst. Min angst var slem inden Vindmølleforløbet. Jeg tænkte konstant på, hvad andre mon tænkte om mig, og det gjorde mig godt at dele erfaringer med angst med andre unge, der selv kender det.

Jasper har fået et fast fuldtidsarbejde og søde kolleger. Erik har fået en dygtig og loyal medarbejder – og mod på at ansætte flere som Jasper.

De medvirker begge i en kort film om Energi til Hinanden. Brug QR-koden til at se den.

For Den Jyske Kontrolcentral har ansættelsen af Jasper været så god en erfaring, at virksomheden har tilbudt afprøvningspraktik til endnu en ung, der har været i Vindmølleforløb, fortæller driftschef Erik Sørensen.

– Via Vindmøllen kommer vi i kontakt med kvalificerede unge, som vi ellers ikke ville møde via det normale rekrutteringssystem. Dels læser de ikke jobopslag, dels er mange af dem vågne om natten og sover om dagen.

De unge, virksomheden har ansat efter Vindmølleforløb, har samtidig en stor loyalitet over for virksomheden.

– De er interesserede i it, har en særlig gamermentalitet og vil gerne arbejde om natten. Her møder de ligesindede kollegaer og får skabt relationer og sammenhold. Det betyder, at de er glade for jobbet, og det kan ellers være svært at fastholde folk med natarbejde.

STRATEGI BETALER SIG

Den Jyske Kontrolcentral har ifølge Erik Sørensen længe været en rummelig virksomhed med ansatte i blandt andet fleksjob og job med løntilskud. Eksempelvis er to medarbejdere døve, og én sidder i kørestol. Virksomheden har ikke hidtil haft en formuleret strategi for, hvordan den praktiserer socialt ansvar. Men det har virksomheden nu fået ved at deltage i Energi til Hinanden.

Via Vindmøllen kommer vi i kontakt med kvalificerede unge, som vi ellers ikke ville møde via det normale rekrutteringssystem.

Erik Sørensen

Den Jyske Kontrolcentral er én af de mange Esbjergvirksomheder, der er blevet klædt på til at ansætte unge på kanten af arbejdsmarkedet. Det er sket via særlige rådgivningsforløb faciliteret af Den Sociale Kapitalfond.

Som led i forløbet har Den Sociale Kapitalfond hjulpet kontrolcentralen med at udarbejde en egentlig strategi for den sociale indsats. Erik Sørensen har også deltaget i en række nyttige sparringsmøder med Den Sociale Kapitalfond og andre virksomheder.

Driftschefen vurderer, at den nye strategi vil vise sig værdifuld for virksomheden – også på bundlinjen.

– Både vores ejer og medarbejderne ønsker, at vi som virksomhed tager et socialt ansvar. Det er også for mig personligt en medvirkende årsag til, at jeg er blevet her på virksomheden i foreløbig otte år. Vi kan få bedre greb om vores sociale indsats nu, hvor vi har en strategi og et årshjul for indsatsen. Det giver virkelig mening, og jeg er overbevist om, at det på sigt også vil give en økonomisk gevinst.

DRIFTSCHFENS TRE RÅD TIL ANDRE VIRKSOMHEDER

– der vil i gang med at tage et socialt ansvar

1. Samarbejd med det lokale jobcenter og/eller et socialt projekt. Det kan skabe kontakt til medarbejdere, I ellers ikke ville møde.
2. Tag imod sparring – både om at modtage nye typer af medarbejdere og om at tænke det sociale ansvar ind i jeres strategi.
3. Få de øvrige medarbejdere med ved at informere åbent om, hvad indsatsen går ud på, og hvad der forventes af dem.

JOBCENTERCHEF: VI KAN ALLE LÆRE AF ENERGI TIL HINANDEN

De gode resultater i Vindmøllen er skabt i modvind, og der er endnu større potentiale i den måde at arbejde med sårbare grupper på. Det kan og bør vi udnytte – også i den ordinære indsats og på andre velfærdsområder, siger kommunens jobcenterchef.

Pia Niemann Damtoft tror fortsat 100 pct. på den businesscase, der blev lagt til grund for kommunens investering i partnerskabet Energi til Hinanden. For pilotindsatsen gav et langt hurtigere og bedre afkast end forventet, og den positive udvikling er bare fortsat. Faktisk mener jobcenterchefen, at de fremtidige gevinster kan vise sig at blive endnu større.

For det første, fordi beregningernes antagelser om et relativt højt frafald blandt de unge, der kommer i uddannelse eller job, måske er for pessimistiske. Ifølge jobcenterchefen lader det til at være meget få af de unge, der falder tilbage. Det tilskriver hun blandt andet indsatsen "eftervind", hvor Vindmøllens medarbejdere holder kontakten med de unge, så de kan fastholde dem på rette spor – eller hurtigt hjælpe dem med at finde et bedre.

For det andet, fordi Energi til Hinanden fik den dårligst tænkelige start. Dels betød nedskæringer i jobcenteret, at det var svært at bemande Vindmøllen med de rette kompetencer, og det førte til udskiftninger i det første år. Dels gjorde coronanedlukningen det i

en lang periode umuligt at gennemføre indsatsen som planlagt.

– Skulle vi lave beregningerne i dag, turde jeg godt gøre dem mere optimistiske. For vi har skabt resultater hurtigere end forventet og på trods af blandt andet corona. Jeg tror aldrig før, vi har haft så svære betingelser for at indfri en businesscase, siger Pia Niemann Damtoft.

Som chef for Jobcenter Esbjerg har hun haft det øverste ledelsesansvar for såvel Vindmøllen som den ordinære indsats for samme målgruppe, der foregår i Uddannelseshuset. Det betyder, at hun kender rammer og vilkår begge steder – og udfordringerne ved at overføre de gode erfaringer fra Vindmøllen direkte i jobcenterets hverdag.

VI VAR KLAR TIL NOGET NYT

Hvad var jeres vigtigste grund til at gå ind i partnerskabet?

– Vi kunne konstatere, at vi i Esbjerg havde en stor gruppe unge, der stod uden for både uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet. Unge, der ofte havde komplekse problemer, heraf

A woman with blonde hair, wearing glasses and a black jacket, stands smiling in front of a large white sculpture of a person's head and shoulders. The sculpture is part of a larger piece, possibly a windmill, with large white blades visible in the background. The scene is outdoors with a clear sky and some buildings in the distance.

”

I rejsen med Vindmøllen er jeg blevet mere opmærksom på, at der måske ikke er SÅ meget galt med vores lovgivning. Men vi har nok fortolket den for smalt og stramt. Så de frihedsgrader, Vindmøllen har haft, kan vi også godt give i den ordinære indsats. Der er faktisk mere elastik i paragrafferne, end vi har været opmærksomme på.

mange også psykiske lidelser som fx angst. Vi kunne se, at den indsats, vi tilbød dem, ikke gav de ønskede resultater. Derfor var vi søgende og klar til at prøve noget nyt.

Hvad regnede I med at opnå, som I ikke bare kunne gøre i eget regi?

– Vi håbede at få ny inspiration og nye metoder til at arbejde med de unge. Vi var og er optaget af at få dem hurtigt videre i job eller uddannelse. Men vi kunne også se, at vejen dertil ikke er kort eller enkel. Det var nødvendigt at arbejde mere systematisk med de unges livsmestring, og det krævede noget andet og mere, end vi umiddelbart selv kunne levere.

Hvad er det vigtigste, Vindmøllen har gjort anderledes?

– Det helt afgørende er metoden, relationel velfærd. Helt kort sagt: At de unge bliver mødt med forståelse og interesse for deres samlede livs-

situation. At de får en håndholdt hjælp på deres egne præmisser. At tætte relationer og ikke mindst fællesskabet med andre unge er fundamentet for, at de unge kan hjælpes til at klare sig selv. Se også tekstboksen på side 9.

Hvad betyder det, at indsatsen ikke opleves som "kommunal"?

– At vi har haft indbydende rammer, som ligger væk fra jobcenteret, har været en kæmpe gave for os, og jeg ville ikke have været det foruden. Men det er ikke en absolut forudsætning for en anden måde at arbejde med de unge på.

SVÆRE VILKÅR FOR AT LYKKE

Hvilke barrierer oplever du for at lykkes med den ordinære indsats?

– Vi er som myndighed bundet op på, at vi skal snakke med de unge et bestemt antal gange om året, og de skal ud i så og så mange tilbud. Vi har virkelig dygtige sagsbehandlere, men de skal

holde mange samtaler og har ikke tid til at opbygge den samme relation til den enkelte unge. På den måde er arbejdsvilkårene meget forskellige, men det er grundlæggende den samme gruppe, vi skal hjælpe.

Men de unge fra Vindmøllen skal stadig til samtaler i Uddannelseshuset, fordi myndighedsansvaret ligger der. Er det smart?

– Nej, det er ikke optimalt, og det er et emne, vi også drøfter i jobcenteret. Hvorfor skal den unge være ude på Vindmøllen og så gå til de lovpligtige opfølgningssamtaler i en afdeling, som ikke kender den unge så godt? Det kan personalet på Vindmøllen lige så godt gøre – det er tilmed både mere smidigt og billigere, fordi vi undgår noget dobbeltarbejde. Og lovgivningsmæssigt er der ikke noget i vejen for at flytte myndighedsopgaven ud.

Min erfaring er, at når først de fagprofessionelle lærer metoden at kende, bliver de fuldstændig grebet af den måde at arbejde på.

Risikerer man ikke at ødelægge den gode, personlige relation til den unge, hvis ungeadviseren også skal agere en slags sagsbehandler?

– Nej, det behøver ikke at blive konsekvensen. Når man arbejder så tæt med de unge, kan man også på en god måde forklare, hvilke krav og forventninger der er til dem, hvis de fx står over for en sanktion eller en aktivering. Det er bedre, end det kommer fra en tredje person, den unge ikke kender eller har tillid til. Men det er selvfølgelig ikke en drømmeopgave for nogen.

INSPIRATION TIL FREMTIDENS INDSATS

Hvad skal der til for at etablere en indsats som Energi til Hinanden?

– Det kræver først og fremmest et ledelsesmæssigt overskud – det vil sige lyst, energi og vedholdenhed. Og så skal man have modet til at skubbe til nogle af de rammer, vi befinder os i. For når man rykker grundlæggende

ved måden at arbejde på, udløser det altid en vis skepsis eller modstand: Hvorfor skal vi det her? Hvad nytter det? Kan det lade sig gøre? Vi plejer jo ... Der er masser af den slags diskussioner både internt og med omverdenen, man skal være parat til at gå ind i. Det er altid lettere at blive i status quo.

Er der noget fra pilotindsatsen i Vindmøllen, I kan gøre til en del af den ordinære indsats for samme målgruppe?

– Alt! Og vi er gået i gang. Men det er ikke sådan, at vi bare kan tage Vindmøllen og kopiere det 1:1 ind i Uddannelseshusets rammer. Vi er nødt til at starte fra grunden – ligesom Vindmøllen selv har gjort – så medarbejderne får mulighed for at gøre tilgangen til deres egen. Derfor kommer vi sikkert til at gøre meget på lidt andre måder, men metoden, relationel velfærd, kommer vi også til at bruge i Uddannelseshuset.

Men har en del af opskriften i Vindmøllen ikke været større frihedsgrader i forhold til den ordinære indsats?

– I rejsen med Vindmøllen er jeg blevet mere opmærksom på, at der måske ikke er SÅ meget galt med vores lovgivning. Men vi har nok fortolket den for smalt og stramt. Så de frihedsgrader, Vindmøllen har haft, kan vi også godt give i den ordinære indsats. Der er faktisk mere elastik i paragrafferne, end vi har været opmærksomme på.

FÅ ALLE MED FRA STARTEN

Hvad vil du anbefale en anden kommune at gøre anderledes end jer?

– Jeg ville ikke køre det som et afgrænset projekt med nogle få medarbejdere. I stedet vil jeg foreslå nogle prøvehandling, hvor alle medarbejdere i afdelingen fik en mindre opgave, der kunne give dem erfaringer med metoden. Jeg ville være omhyggelig med at invitere alle til at være med fra starten.

Hvorfor er det så vigtigt?

– Når man laver projekter, hvor det nye bliver skilt ud i sin egen enhed, bliver det let "dem" mod "os". Fordi så får det nye lidt mere opmærksomhed, lidt flere ressourcer, lidt mere anerkendelse – og så risikerer man, at de øvrige medarbejdere føler sig nedprioriteret og måske begynder at se skævt til "gøgeungen". Det er en vigtig ledelsesopgave at forebygge den dynamik.

– Forandringerne er nødt til at komme nedefra. Som leder skal du bruge kræfter på at motivere medarbejderne til at stå på toget; du kan ikke tvinge det igennem med succes. Men min erfaring er, at når først de fagprofessionelle lærer metoden at kende, bliver de fuldstændig grebet af den måde at arbejde på.

METODEN KAN BRUGES BREDT

Hvad er Vindmøllens fremtid?

– Den kører videre på præcis samme måde som i dag. Det var et afgrænset projekt med eksterne kræfter og ressourcer til at løbe den i gang, men der er afsat permanente midler til at fortsætte driften. Vindmøllen kommer til at leve sit eget liv, og vi skal fortsat lade os inspirere af den i vores øvrige arbejde. Men det næste store ryk bliver at ændre hele indsatsen for unge i udsatte positioner.

– Og faktisk mener jeg, at den samme tankegang kunne bruges på mange andre udsatte grupper. Det kunne fx være at få folk på sygedagpenge hurtigere tilbage på arbejde. Den relationelle tilgang kan så meget – også fordi den lægger op til at involvere kræfter fra civilsamfundet og virksomhederne. For mig at se er det afgørende, at vi finder nye måder at opnå bedre resultater, som ikke bare handler om at afsætte flere ressourcer.

STYRKET INDSATS FOR UNGE TJENER SIG HURTIGT HJEM

Vindmøllen er dyrere i drift end kommunens ordinære tilbud til målgruppen, men allerede efter få år bliver det opvejet af de sparede sociale ydelser. Med et økonomisk afkast til kommunen på 170 pct. over fem år er indsatsen et eksempel på perspektiverne i sociale effektinvesteringer.

Hver gang, det lykkes Vindmøllen at hjælpe en ung videre fra en tilværelse uden udsigt til uddannelse eller job, er der grund til at glæde sig. Først og fremmest på den unges vegne, men også fordi overgang til selvforsørgelse må forventes at give en række sidegevinster for samfundet, fx:

- Mindre træk på bostøtte, psykiatri og andre indsatser
- Faldende misbrug og kriminalitet
- Øget livsindkomst for den unge
- Øget arbejdsudbud
- Højere beskæftigelse, velstand og skattegrundlag.

Men selv når disse gevinster ikke regnes med, er det set med kommunaløkonomiske briller "en god forretning" at investere ekstra i at få de unge ind på en anden livsbane – sådan som det er gjort med succes i Energi til Hinanden. For alene kommunens besparelser på sociale ydelser til de unge, der kommer videre, er rigeligt til at finansiere den ekstra indsats.

Det viser de beregninger, Den Sociale Kapitalfond har foretaget sammen med Jobcenter Esbjerg som en vigtig del af Energi til Hinanden. Se også tekstboksen *Sådan er bereg-*

ningerne lavet. For det har fra starten været afgørende at undersøge, om det økonomiske udbytte står mål med, at det er cirka 70 pct. dyrere at etablere og drive et mere intensivt tilbud. Og dermed om den type af indsats kunne være økonomisk interessant for andre kommuner eller såkaldte impact investorer.

ØKONOMISK AFKAST PÅ 170 PCT.

Afgørende for det gode økonomiske resultat er, at tilstrækkelig mange af de unge, der visiteres til Vindmøllen, kommer væk fra sociale ydelser og i gang med uddannelse eller job. Fra de første to årgange (200 unge) kom 39 i job og 20 i uddannelse. Se også artiklen på side 12.

Når denne succesrate gentages med 100 nye unge på Vindmøllen hvert år, vil kommunen i løbet af fem år have sparet 56 mio. kr. i sociale ydelser. Det skal holdes op mod, at Vindmølleindsatsen i samme periode vil koste knap 21 mio. kr. Nettobesparelsen er således 35 mio. kr. Det betyder, at det set over fem år ville give kommunen et økonomisk afkast på 170 pct. at investere i Vindmøllen.

Allerede efter to år har investeringen tjent sig hjem for kommunen, og

den økonomiske gevinst vokser år for år, fordi de sociale ydelser, kommunen sparer til hver enkelt ung, tæller med i hvert af de følgende år. Og så er kommunens øgede skatteindtægter fra de unge (knap 13 mio. kr.) endda ikke regnet med. Se Figur 1.

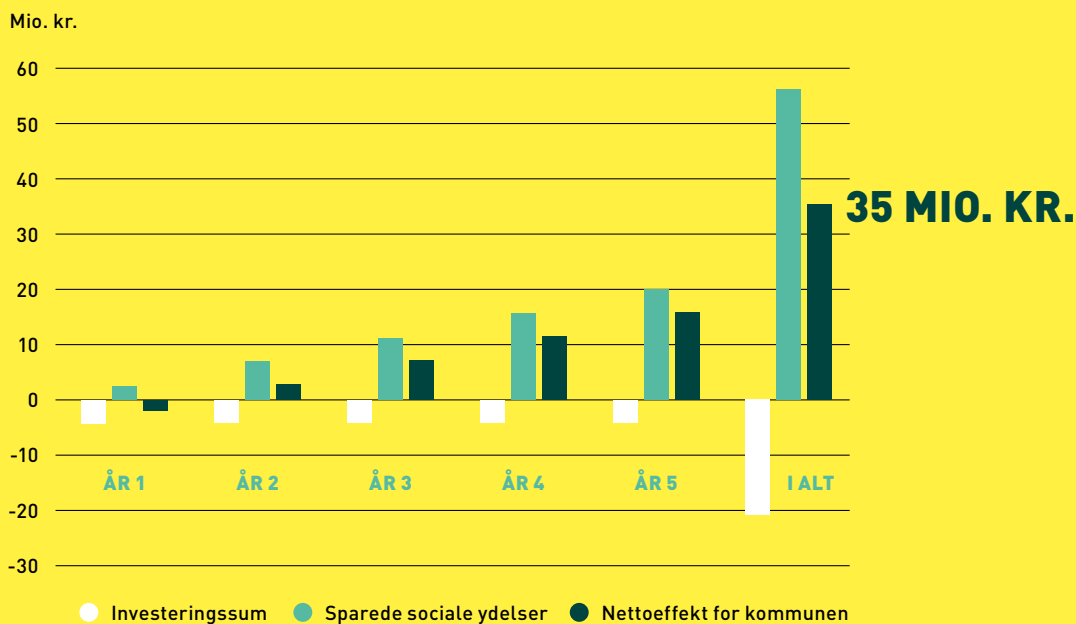
DYRERE INDSATS GIVER STØRRE GEVINST

Disse beregninger kan sammenlignes med effekten af den indsats, Esbjerg Kommune allerede tilbyder unge fra samme målgruppe i regi af Uddannelseshuset. Her er udgifterne noget mindre, men det er succesraterne også. For hver 100 unge, der afsluttes i Uddannelseshuset, kommer 26 pct. i uddannelse eller job. Fra Vindmøllen er tallet 43 pct.

Ingen kan vide, hvordan det var gået de unge uden nogen form for indsats; nogle var måske kommet i job eller uddannelse "af sig selv". Men begge indsatser er økonomisk set "en overskudsforretning" for kommunen i den forstand, at de ved at få de unge videre i uddannelse eller job sparer flere sociale ydelser, end det koster at drive dem. Og regnestykket er betydeligt bedre for Vindmøllen set over en periode på fem år:

Figur 1: **Investering og sparede sociale ydelser**

Beregnet effekt af investering i Vindmøllen over fem år

Note: Beregningerne angiver den årlige effekt med en tilgang til Vindmøllen på 100 unge hvert år i fem år. Omkostninger til unge, der ikke er afsluttet i løbet af et år, er ikke medtaget i kalkulationen. Se også tekstboksen Sådan er beregningerne lavet.

SÅDAN ER BEREGNINGERNE LAVET

Mens udgifterne til indsatserne er ret lette at gøre op, bygger beregningerne af de sparede sociale ydelser på en række forudsætninger, der i deres natur er mere usikre. Det gælder også sammenligningen med Uddannelseshuset, der er kommunens ordinære tilbud til de unge.

Nedenfor præsenteres regnemodellens centrale forudsætninger. På Den Sociale Kapitalfonds hjemmeside findes en mere detaljeret gennemgang af beregningerne.

- Modellen er baseret på en 5-årig indsats, hvor der starter 100 unge hvert år.
- Medregnet er kun de direkte kommunale omkostninger og besparelser. Der er ikke regnet på de indirekte eller afledte gevinster eller på de samlede samfundsøkonomiske effekter. Der er ikke indregnet forrentning af de investerede midler.
- Udgifterne til at løbe indsatsen i gang, herunder kompetenceudvikling og konsulentstøtte, indgår i beregningerne. Der er dog ikke indregnet omkostninger til etablering og drift af særskilte lokaler til indsatsen.
- Fordelingen af unges ydelsesgruppe på Vindmøllen og i Uddannelseshuset forudsættes at være ens. I sammenligningsgrundlaget frasorteres de unge, der har været kortere end fire uger i Uddannelseshuset, da denne gruppe af unge typisk vil være så ressourcestærke, at de ikke vil være potentielle kandidater til Vindmølleindsatsen.
- Succesraten for indsatsen i henholdsvis Vindmøllen og Uddannelseshuset er baseret på den status, den unge har opnået 12 uger efter endt forløb. På den måde tæller midlertidige eller helt kortvarige effekter ikke med i succesraterne.
- At være i job er defineret som at være selvforsørgende. Til beregningen af skatteindtægter fra unge i job er der anvendt mindstelønnen og en beskæftigelsesgrad på mindst 20 timer om ugen.
- At være i uddannelse er defineret som at være tilmeldt en SU-berettiget uddannelse, have en elevplads eller være voksenlærling.
- Det forudsættes – ud fra Esbjerg Kommunes erfaringer – at 10 pct. af de unge, der kommer i uddannelse og job, falder fra i løbet af det første år. Herudover reduceres de anslåede besparelser på sociale ydelser med 20 pct. fra og med år 3 – på grund af usikkerheden om yderligere frafald eller ændringer i de unges uddannelse og jobsituation. Dette gælder unge fra såvel Vindmøllen som Uddannelseshuset. De foreløbige erfaringer med afsluttede unge fra Vindmøllen indikerer, at frafaldsniveauet er lavere end forudsat i beregningerne.

Kilde: Den Sociale Kapitalfond og Jobcenter Esbjerg

SOCIALE INVESTERINGER – KORT FORTALT

Sociale investeringer er en ny måde at finansiere og samarbejde om velfærdsindsatser på. Typisk er parterne i samarbejdet:

- En **bestiller**, der gerne vil betale for at nå et givet mål, fx en kommune eller en anden myndighed.
- En **leverandør**, der leverer en indsats, som skal bidrage til at nå det ønskede mål, fx en virksomhed, en NGO eller en myndighed.
- En **investor**, der finansierer indsatsen mod et forventet afkast, fx en privat, offentlig eller velgørende aktør.

Parterne aftaler, hvilke sociale og økonomiske effekter en indsats skal føre til, og udvikler en investeringscase til formålet. Hvis indsatsen skaber de aftalte effekter, betaler bestilleren investeringen og en aftalt andel af sin økonomiske gevinst tilbage til investoren.

En vigtig forudsætning for at kunne arbejde med sociale effektinvesteringer er derfor, at man fra starten arbejder systematisk med, hvordan de ønskede effekter skal defineres og måles.

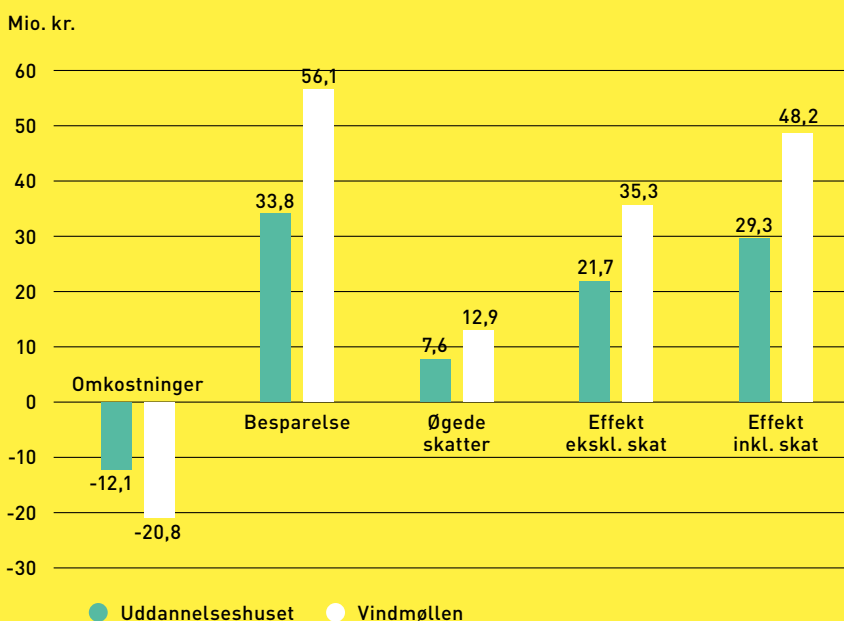
Sociale investeringer er en metode til at forankre og udbrede indsats, der har dokumenterede sociale og økonomiske gevinster, men som af forskellige årsager ikke prioriteres. Det kan fx skyldes silo- og kassetænkning, skæve økonomiske incitamenter på tværs af offentlige aktører, eller at tidsperspektivet er for langt til den enkelte myndigheds økonomiske og/eller politiske tålmodighed.

Når investorer bidrager med risikovillig og tålmodig kapital, øger det mulighederne for at arbejde langsigtet, forebyggende og med nye metoder og aktører. Det kan føre til innovative velfærdsløsninger, som så kan skaleres, udbredes til og forankres i andre kommuner.

Kilder: Den Sociale Kapitalfond Effekt og socialeinvesteringer.nu

Figur 2: **Businesscase – Vindmøllen vs. ordinær indsats**

Omkostninger og økonomisk effekt over fem år, mio. kr.

Note: Se også tekstboksen Sådan er beregningerne lavet.

Ved at investere de ekstra 8,7 mio. kr. i Vindmøllen opnås en merbesparelse på 13,6 mio. kr. Det giver en nettoeffekt for kommunekassen på lige knap 5 mio. kr. Hertil kommer et nogenlunde tilsvarende beløb i kommunens ekstra skatteindtægter fra de unge. Se Figur 2.

NØDVENDIGT AT INVESTERE I EN EKSTRA INDSATS

I Energi til Hinanden har Lauritzen Fonden bidraget med udviklingsmidler, herunder ressourcer til kompetenceudvikling, konsulentstøtte og projektledelse mv. Disse udgifter indgår i de økonomiske beregninger. Fonden ejer også kultur- og medborgerhuset Platformen, hvor Vindmøllen har sin base, og har i sin tid bekostet ombygningen af lokalerne, som tidligere var en efterskole. Sådanne udgifter vil en anden kommune således selv skulle afholde, hvis den ikke råder over egnede fysiske rammer.

Esbjerg Kommune har med en permanent bevilling selv finansieret ansættelsen af de cirka syv ekstra medarbejdere, det kræver at få Vindmøllen til at snurre.

Denne politiske beslutning bygger på beregninger, som viste, at indsatsen – med den forventede succesrate – ville kunne tjene sig selv hjem i løbet af nogle år. Og den slags argumenter er ofte nødvendige, fortæller Jannik Tharben Buchholz, ledende partner i den del af Den Sociale Kapitalfond, der arbejder med sociale effektinvesteringer:

– Når de kommunale budgetter er pressede og relativt kortsigtede – kan det være svært at frigøre midler til at gøre noget ekstra for at opnå en mere langsigtet gevinst. Her er det nødvendigt, at man kan sandsynliggøre, at indsatsen er økonomisk selv bærende eller ligefrem en god forretning i samfundsøkonomisk forstand.

Han har fulgt Energi til Hinanden på tæt hold og kalder partnerskabet et godt eksempel på ambitionen om i højere grad at investere i ønskede effekter frem for blot at afholde udgifter til bestemte indsatser.

EN NY FORDELING AF RISIKO OG GEVINST

Som det fremgår, viser resultaterne af Vindmøllens to første år, at de ekstra ressourcer, indsatsen kræver, udløser et betragteligt økonomisk overskud til kommunen, selv hvis man kun ser på de sparede sociale ydelser.

I Energi til Hinanden har Esbjerg Kommune – godt støttet af fondsmidler – valgt selv at investere i den nye og dyrere indsats for de unge. Det betyder, at kommunen kan høste den økonomiske gevinst, når indsatsen lykkes. Omvendt ville en del af de offentlige midler have været spildt, hvis den ekstra indsats ikke gav den forventede positive effekt. Med maksimal gevinst følger maksimal risiko.

Og det er netop en anden fordeling af risiko og gevinst, der er kernen i sociale effektinvesteringer. Her samarbejder fx en kommune, en investor og en leverandør om at opnå en aftalt social effekt for en bestemt målgruppe. Hvis det lykkes, betaler kommunen investeringen og en del af den økonomiske gevinst tilbage til investoren. Hvis indsatsen ikke giver effekt, bærer investoren tabet. Se også tekstboksen: Sociale investeringer – kort fortalt.

– Resultaterne fra Energi til Hinanden sandsynliggør, at der er en god investeringscase i at arbejde med gruppen af unge i udsatte positioner på nye måder, sådan som Vindmøllen har gjort. Det er kun fint, hvis andre kommuner griber den mulighed og selv investerer. Men det vil også være en oplagt mulighed for kommunerne at få andre til at medfinansiere den ekstra indsats, siger Jannik Tharben Buchholz.

Resultaterne fra Energi til Hinanden sandsynliggør, at der er en god investeringscase i at arbejde med gruppen af unge i udsatte positioner på nye måder, sådan som Vindmøllen har gjort.

Jannik Tharben Buchholz,
Den Sociale Kapitalfond

Energi til Hinanden
Udgivet april 2023

Partnerskabets styregruppe:
Pia Niemann Damtoft,
Jobcenter Esbjerg
Peter Nikolajsen, Vindmøllen
Tine Nielsen, Vindmøllen
Mathias Bruhn Lohmann,
SUS - Social Udviklingscenter
Birgitte Frost Mathiesen,
Den Sociale Kapitalfond
Kathrine Geisler Madsen,
Lauritzen Fonden

Tekst og redigering: Ola Jørgensen og
Marie Preisler, Klartekst

Grafisk design: Karen Krarup

Foto: Tomas Bertelsen
Alle fotos er taget til denne publikation
(bortset fra portrættet på side 33). Tak til
alle for samtykke til at bruge dem.

Tryk: KLS Pureprint

Energi til Hinanden

Ved at arbejde på en helt ny måde med unge i udsatte positioner er det i løbet af få år lykkedes Esbjerg Kommune at få langt flere unge i job eller uddannelse end forventet.

Det radikalt nye er at tage udgangspunkt i hver enkelt ungs ønsker og ressourcer – og derudfra arbejde tålmodigt og helhedsorienteret med at styrke de unges relationer og livsmestring. Det kunne ligne en omvej til arbejdsmarkedet, men resultaterne viser, at det for mange af de unge er en genvej til at kunne klare sig selv.

De ekstra ressourcer, der er investeret i den styrkede indsats, har hurtigt tjent sig selv hjem alene i sparede sociale ydelser. Men den virkelige gevinst er ikke økonomisk. Den er glæden ved igen og igen at se en ung, der måske har været tæt på at give op, finde modet og kræfterne til at forfølge sine drømme om et bedre liv.

Dette magasin beskriver indsatsens grundprincipper samt de foreløbige erfaringer og resultater. Forhåbentlig kan det inspirere andre, der gerne vil give unge i udsatte positioner den nødvendige medvind.

Bag den utraditionelle indsats – Energi til Hinanden – står et partnerskab mellem Jobcenter Esbjerg, SUS – Socialt Udviklingscenter, Den Sociale Kapitalfond og Lauritzen Fonden.

Esbjerg
Kommune

Socialt
Udviklingscenter

den sociale
kapitalfond

LauritzenFonden⁺